

3. cvičení – Taylorův polynom a limity

<https://www2.karlin.mff.cuni.cz/~kuncova/vyuka.php>, kuncova@karlin.mff.cuni.cz

Algoritmus

1. Trochu jako u L'Hospitala: Pokud je to nutné, převedeme na **jeden zlomek**. Pokud to lze, použijeme **známé limity** - tím zjednodušíme výraz.
2. Odhadneme, do jakého **řádu** budeme rozvíjet. Náповěda:
  - (a) Stupeň ve jmenovateli.
  - (b) Rozvíjíme do takového stupně, aby nám zbyla nějaká x (nesmí se nám všechno „požrat“).
3. **Rozvineme**. Nezapomeneme na opatrnou práci s óčky.
4. **Vytkneme** nejvyšší člen. Dopočteme.

Příklady

1. Pomocí Taylorova rozvoje určete následující limity.

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - \sin x - 1}{x^2}$

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x \sin x - x(1+x)}{x^3}$

(c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - e^{-x^2/2}}{x^4}$

(d) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{\sin x} \right)$

(e) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(\sin x) - x\sqrt[3]{1-x^2}}{x^5}$

(f) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{x^2+x} - \sin x + 3 \cos x - 4}{\arctan^3 x}$

(g) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^{x^2} - 1)(\sin x - x)^2}{(\cos x - 1)^2 \sin^4 x}$

(h) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{a^x + a^{-x} - 2}{x^2}, a > 0$

(i) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x} \left(\frac{1}{x} - \cotg x \right)$

(j) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tg x - x}{x - \sin x}$

(k) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2(\sin x - \tg x) + x^3}{(\exp x - 1)(\exp(-x^2) - 1)^2}$

(l) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \arcsin x - \tg x - x}{2 \sin x - \arctan x - x}$

(m) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - (\cos x)^{\sin x}}{x^3}$

Zkouškové příklady

2. Zdroj: <http://www.karlin.mff.cuni.cz/~rokyta/vyuka/0809/ls/ma/index.html>

- (a) Nalezněte Taylorův polynom funkce $f(x) = \arctan(\sin x) - \sin\left(x - \frac{1}{3}x^3\right)$ řádu 5 v bodě $x = 0$ a spočtěte

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{(\arcsin x)(\cos x) - \arctan x}$$

- (b) Určete hodnoty koeficientu $a \in \mathbb{R}$, pro které platí

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x\sqrt{1-2x} - x\sqrt[3]{1-3x}}{x - a \sin \frac{x}{a}} = 1.$$

- (c) Rozviňte funkce $e^{\cos x}$ do Taylorova polynomu čtvrtého řádu se středem v 0 a spočtěte limitu

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{\cos x} - \frac{e}{2}(e^x + e^{-x}) + ax^2}{x^4}$$

(pokud existuje) v závislosti na parametru $a \in \mathbb{R}$.

- (d) Určete všechny hodnoty koeficientu $a \in \mathbb{R}$, pro které existuje vlastní limita

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos(\arctan x) - \cos(\sin x) + ax^3}{x^4}$$

Pro tyto hodnoty a limitu vypočítejte.

- (e) Určete koeficienty $a, b \in \mathbb{R}$ tak, aby limita

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos(ax) + x \arctan(bx) - b}{x^4}$$

existovala vlastní. Pro tyto hodnoty a, b limitu vypočítejte.

(1d) Prve na společný jmenovatel.
 (1f) Nejprve použijeme známou limitu $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\arctan x} = 1$.
 (1g) Nejprve použijeme známé limity.
 (2) Uvažujeme $f(x) = \begin{cases} 0, & x = 0 \\ e^{x/1-x}, & x \neq 0 \end{cases}$